

## [Aage Fogh.]

underhånden fået svar på det spørgsmål, der blev stillet om den parcel af frijord, der blev solgt nede i Sorø, men såvidt mig bekendt er problemet andre steder i landet meget mere brændende, og jeg vil gerne spørge den højtærede landbrugsminister, om man ikke kunne lægge dette problem ind til løsning i den kommission, vi allerede har siddende. Jeg vil ikke æske noget svar fra den højtærede landbrugsminister i dag, for det er vel noget, som man ikke har overvejet, men jeg synes i og for sig, at når staten har forkøbsret på almindelig landbrugsjord, er det urimeligt, at den ikke har forkøbsret på frijord. Denne frijord ejes i almindelighed af folk, der ikke er landmænd, og drives i almindelighed ikke som selvstændig landbrugsbedrift, og når denne jord kommer til salg, altså når den mand, der ejer en sådan jordlod, får brug for sine penge og vil sælge den, så synes jeg, det må være rimeligt, at staten havde forkøbsret. Var det ikke rimeligt at tage dette spørgsmål op til overvejelse i den kommission, der sidder? Det koster jo bare et ord fra landbrugsministeren.

Jeg tillader mig at stille dette spørgsmål her, men det, der interesserer mig mest i problemet nu, er administrationen, og efter at jeg nu i en årrække, hver gang jeg har talt om dette problem, har hamret på spørgsmålet om administrationen, tror jeg, vi er nået til, at der må komme en løsning. Jeg tror, jeg har ret i at sige, at den svageste del af jordloven i virkeligheden er administrationen. Selve loven synes jeg har en særdeles god udformning, men administrationen kniber det ganske forfærdeligt med.

**Niels Kr. Nielsen:** I lighed med ordførerne for de øvrige partier vil jeg anbefale at stemme imod det ændringsforslag, der er stillet af de ærede medlemmer hr. Hans Pinstrup og hr. Øllgaard, og anbefale at stemme for den udformning, udvalgets flertal har givet lovforslaget.

Af de ændringer, der er foretaget i udvalget, vil jeg nævne ændringsforslaget til § 14, hvorefter bestemmelsen om landbrugsministerens bemyndigelse til at ophæve 3 mands udvalgene, når deres opgave ifølge § 8, stk. 2, er afsluttet, altså den 1. oktober 1953, udgår af loven. Selvom det ikke er et stort spørgsmål, om disse 3 mands udvalg skal bevares eller ikke, er der egentlig ingen grund til at opretholde dem længere end nødvendigt, hvis de ikke virker frem-

mende på udstykningen og på administrationen, og deres betydning i den henseende er der hverken i udvalget eller her i tinget endnu godtgjort noget om.

Hvad den økonomiske side angår, blev det i udvalget oplyst, at disse 3 mands udvalg koster staten ca. 45 000 kr. om året, og selvom det ikke er noget stort beløb i forhold til de midler, som der i almindelighed opereres med her i rigsdagen, er det dog et stort beløb; det er faktisk det samme, som det koster at oprette et nyt husmandsbrug om året, og selvom det at oprette et nyt husmandsbrug hvert år kun er en ringe ting, foretrækker jeg dog, at man opretter et eneste hjem fremfor at opretholde 3 mands udvalgene, hvis de ikke gennem deres arbejde kan godtgøre, at de har haft en gavnlig virkning på udstykningen eller har lettet administrationen. Der er i udvalget givet løfte om, at 3 mands udvalgene eventuelt vil kunne ophæves ved den årlige udlånslov, når deres opgave den 1. oktober 1953 er afsluttet.

Endelig vil jeg nævne § 3 i lovforslaget om tillæg til statshusmandsloven, hvor der står:

„Endvidere kan statens jordlovsudvalg med samtykke af landbrugsministeren undtagelsesvis udbyde lodder i statens eje til salg efter reglerne i kap.

IV“

altså på de gamle husmandsloves vilkår. Dette foreslås ved ændringsforslag nr. 3 ændret således, at det kun gælder for ny-erhvervede arealer og kun, når afhændelse på jordrentevilkår ikke skønnes at kunne ske uden uforholdsmæssigt tab for jordfonden. Det røber jo egentlig, at jordens værdi i hvert fald i flere egne af landet er ansat for lavt, hvorfor jordfondens indtægter ikke kan slå til, og dette vil ikke blive bedre ved, at handelsværdien for jord stadig stiger i forhold til værdiansættelsen, så at muligheden for udstykning på jordrentevilkår vil blive forringet som følge af disse forhold. Jeg håber, at den affattelse, som § 3 i lovforslaget dermed får, er sådan, at den ikke vil blive udsat for misbrug fra jordlovsudvalgets side.

Med disse bemærkninger vil jeg anbefale det samlede udvalgs ændringsforslag dels til lovforslaget om oprettelse og supplerende af mindre landbrug og dels til lovforslaget om landbrugsejendomme, og i den ændrede form vil jeg anbefale lovforslagene til vedtagelse i det høje ting, idet jeg anbefaler at stemme imod det ændringsforslag, der er stillet af de ærede medlemmer hr. Hans Pinstrup og hr. Øllgaard.